

FIN MASKIN: Tandberg 1200X.

På 35 års dyp

NOSTALGI

BÅNDOPPTAGER

I minnet sitter Elton Johns *Goodbye Yellow Brick Road*.

På Vikersund sitter Geir P. Flaglien med sitt hobby-postordrefirma *Tandberg Radio Shop*.

Elton John er adlet.

Flaglien er slakter.

Han slakter gammel-elektronikk. For å skaffe reservedeler.

Og her sitter jeg. Og ser gledesstrålende på min «Tandberg 1200X».

1200X er en lydbåndopptager.

Den kom plutselig til overflaten i et hav av ting som ikke ble kastet.

Min 1200X lå på 35 års dyp.

Jeg hadde glemte den.

Året 1972: Mennesker på Månen, Lars Korvald som statsminister, Ari Behn fødes, Heinrich Böll får Nobelprisen i litteratur, Flaglien på Vikersund er fire år gammel, og jeg kjøper min Tandberg 1200 X.

Avbetaling. Over 3000 kroner.

Men nå i 2009 vil den ikke gå.

Goodbye Yellow Brick Road ligger klar på spolen, men drivreima er røket.

Oppsmuldet av moderne elde.

Flaglien gir trøst over telefon.

– Jo, jeg har noen reimer igjen.

Flaglien har noen reimer, fordi han som guttunge begynte å samle Tandberg-produkter.

– Jeg hadde vel to, tre hundre radioer og båndspillere i samlingen. I tillegg kom alle jeg skaffet, og hogde opp for å sikre deler til meg selv og andre.

De siste år har samlingen hans tonet ut. For det er som med mennesker og biler, sier Flaglien:

– De står seg i hjel. Elektronikk må også brukes jevnlig.

Det minker på reservene også. Ingen produserer deler til Tandbergs båndspillere.

Slakt har vært eneste løsning.

– Jeg tester og selger brukte deler, og har fremdeles en del på lager. De lever ennå, Tandberg-entusiaster i Norge, Sverige, Danmark, USA og andre land. Det var jo flotte produkter.

– Kan du sende en reim til 1200 X?

– Fin maskin, fra tidlig syttitallet.

Men så kom Tandberg TD20A-SE.

– Hva? Finere enn min?

– Flaggskipet. Til og med brukt som loggemaskin på skip og liknende. De kosta borti 20.000. På dagens brukmarked går de faktisk for 5–7000 kroner.

BÅNDOPP-TAGERE

■ «De første norske rockepionere måtte finne opp hjulet, og trengte Tandberg-båndopptagere og reiseradioer for å få lyd» (Odd S. Skårberg, doktorgrad i rock)

■ Tandberg Radiofabrikk startet, tre ansatte, Oslo 1933.

■ Første båndspiller TBI, to-spors, suksess. 4000 solgt i 1951

■ Fram til 1956: 40.000 båndopptagere solgt i Norge, mest Tandberg.

■ «Cross-field» innspillingssteknikk ble tatt i bruk av Tandberg midt på 60-tallet, vesentlig kvalitetsbedring.

■ Tandberg sliter fra 1975. Konkurs 1978. Andre produserte Tandberg båndspillere fram til 1984–85.

Men båndene, Flaglien. Hva med de tusener av mil med Elton John, Bob Dylan, Vikingarna og barnas første ord?

– Det er slutt på bånd også. Du må kjøpe brukt. Jeg tror de produserer noen 10,5-tommers bånd i USA, men du har 7-tommers. De lages ikke lenger.

Men lyden, Flaglien, er det sant at Tandberg-lyden fra min 1200X var bedre enn dagens cd-er?

– Lyden var flott, men det er nok bare TD20A som hadde bedre lyd enn cd-er. Tandberg lå alltid hakket foran andre i utviklingen av lydholder. Helt fra femtiåra, ledet de med både ett og to år på andre produsenter.

Her sitter man og venter på myk og spenstig drivreim fra nødslakteriet på Vikersund.

La gå at båndspiller er elektronisk arkeologi.

Men hvem skal grave, om ikke nettopp samlerne, romantikerne, nostalgikere, melankolikere?

Redskapen er reimer, lydholder, sikringer, kondensatorer, lamper.

Målet er følelsene. De henger i tynne tråder av musikk, ned i tidsdypet.

Vi har mye å nøste opp.

■ **TEKST OG FOTO:**
HALVOR SEILØ TORGERSEN
halvor.torgersen@nationen.no